

Nr 495.

Av herrar **Pettersson** i Rosta och **Andersson** i Ovanmyra, *i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 230, angående prisreglerande åtgärder på jordbrukets område.*

I Kungl. Maj:ts proposition nr 230 framhålles risken både ur social synpunkt och med hänsyn till jordbrukets avsättningsmöjligheter av att höjda priser å såväl smör som margarin skola medföra minskad fettkonsumtion inom familjer med höga livsmedelsutgifter i förhållande till inkomstens storlek. Då man obestriddligen måste säga sig att fettförbrukningen redan nu inom barnrika familjer är låg, är det givetvis angeläget att åtgärder vidtagas till förhindrande av att denna nedbringas såsom en konsekvens av statliga åtgärder. Folkhälsan måste bli lidande och konsekvenserna i fråga om jordbrukets avsättningsmöjligheter kunna bli betänkliga.

Befolkningskommissionen har i ett flertal betänkanden behandlat frågan om ökad familjebildning m. m. och om vad som kan och bör göras för att nedbringa kostnaderna för barnens uppfostran och vård. I befolkningskommissionens betänkande i näringsfrågan ha framförts vissa förslag om tillhandahållande av skyddsfödoämnen m. m. till havande och ammande kvinnor samt barn, om anordnande av skolmåltider och om ytterligare åtgärder för främjande av förbrukningen av vissa livsmedel i barnrika familjer. Kommissionen har framhållit, att frågan om skyddsfödoämnenas tillhandahållande är ett av de viktigaste spörsmålen, som kommissionen behandlat. Den har vidare med mycken styrka i ovan nämnda betänkande hävdat att näringsstandarden i vårt land icke är tillfredsställande och att detta framför allt är fallet i de familjer i de högre inkomstklasserna, som hava ett stort barnantal.

I propositionen begäres därför att Kungl. Maj:t skall bemyndigas att av de margarinaccismedel, som inflyta genom höjning av accisen, använda högst fem miljoner kronor för ändamål, som nyss sagts. Detta belopp bör i främsta rummet tagas i anspråk för tillhandahållande av smör till nedsatt pris till behövande familjer. Emellertid bör det stå Kungl. Maj:t fritt att anslå viss del av medlen för tillhandahållande i begränsad omfattning av smör eller mjölk för utspisning av barn, företrädesvis skolbarn. Det torde böra ankomma på Kungl. Maj:t att närmare bestämma formerna för sagda verksamhet.

Enligt nu gällande bestämmelser må de margarinaccismedel, som influtit före den 1 juli 1935 och av vilka för närvarande återstå cirka 700,000 kronor, användas för utdelning till hjälpbehövande av jordbruksprodukter, i främsta rummet mjöl och smör, eller av andra inhemska förnödenheter, såsom till exempel frukt och fisk, gratis eller till nedsatt pris. Den omständigheten att särskilt anslag ställes till förfogande för utdelning av smör till

nedsatt pris synes ej böra föranleda någon ändrad disposition av sagda medel. Någon utökning av medlen i fråga torde däremot ej behöva ske.

Det är uppenbart att med dessa medel åtskilligt kan göras för beredande av tillgång till billigare smör åt fattiga och barnrika familjer. I den mån, som den inhemska konsumtionen ökas, kan även därigenom den dyrbara smör-exporten till utlandet och beroende av smörpriset på den internationella marknaden minskas. Kunde en ökning av den inhemska smörkonsumtionen med statens hjälp åstadkommas skulle detta vara av värde för hela mjölkregleringen. I all synnerhet skulle detta vara fallet om genom statens hjälp familjer, som nu ha förhållandevis liten smörförbrukning, eller vilkas smörförbrukning kunde befaras minskas, kunde erhålla möjlighet att öka denna.

På många håll har man uppfattning att medel inflytande genom beskattning av sprit och maltdrycker särskilt böra komma till användning för sociala hjälpåtgärder. Missbruk av sprit och maltdrycker är för familjerna och icke minst för barnen otvivelaktigt i åtskilliga fall en farlig, nedbrytande faktor. Under sådana förhållanden synes det väl motiverat, att medel, influtna genom beskattning härav, användes som hjälp åt mindre bemedlade och barnrika familjer och för folkhälsans höjande.

Den skatt, som för närvarande åvilar de skattepliktiga maltdryckerna, framgår av följande siffror:

1933/34	20.41	öre	per	liter	eller	6.80	öre	per	halvbutelj
1934/35	20.32	„	„	„	„	6.77	„	„	„
1935/36	20.09	„	„	„	„	6.70	„	„	„
1936/37	20.12	„	„	„	„	6.71	„	„	„

Beräkningen avser produktionsår räknade från 1 oktober.

Konsumtionen av starka och medelstarka maltdrycker inom landet framgår av följande siffror:

Konsumtionsår	{	1931/35	årligt medeltal	142.1	milj. liter
		1935/36	„	137.7	„
		1936/37	„	146.5	„

Konsumtionen av alkoholstarka maltdrycker har sålunda tilltagit, medan den skatt, som uttages, synes ha blivit lättare att bära per liter räknat. För vår del ha vi uppfattningen att en beskattning av pilsner och likartade drycker, som fördyrar användningen därav, samt lämnar ett stöd åt mjölkproduktionen, *med dess långt större betydelse ur folknäringssynpunkt*, skulle vara väl motiverad.

För beredande av tillgång åt fattiga och barnrika familjer till billigare smör

kunde anslås särskilda medel, erhållna genom beskattning av pilsner och likartade maltdrycker. En skattehöjning härå, motsvarande förslagsvis en pridfördyring av ett öre per halvbutelj, synes kunna bereda tillräckliga medel för billigt smör åt fattiga och barnrika familjer i en omfattning, ungefär dubbelt så stor, som i propositionen avses.

Under hänvisande till vad som i motionen anförts hemställes,

att utöver vad i Kungl. Maj:ts proposition nr 230 i denna del föreslås ytterligare 5 milj. kronor ställas till Kungl. Maj:ts disposition för beredande av tillgång till billigare smör åt mindre bemedlade och barnrika familjer.

Stockholm den 21 april 1939.

I. Pettersson
i Rosta.

Jones Erik Andersson
i Ovanmyra.

1

The first part of the report deals with the general situation of the country and the progress of the work during the year. It also contains a summary of the results of the various investigations carried out.

The second part of the report deals with the results of the various investigations carried out during the year. It is divided into several sections, each dealing with a different aspect of the work.

ANNEXES

ANNEX I

ANNEX II
